

од 6. – 9. месеца

Шта могу да очекујем?

- Ваша беба ће бити радознала и истраживаће свет својим ручним и ножним прстима, својим очима, ушима и устима.
- Нове вештине укључују превртање, дохватање, усправно седење, претраживање и, можда, пузање.
- Ваша беба ће почети да једе својим прстима и да пије из чаше.
- Бебе овог узраста препознају људе које свакодневно виђају, али могу бити стидљиве пред људима које не познају.
- Ваша беба ће да ужива у прављењу звукова, баратању стварима и истраживању, у музици и у гледању књига.
- Изаберите сигурне, издржљиве играчке које се могу прати.
- Проверите да је беба безбедна пролазећи кроз листу провере безбедности.

Свака беба развија се својим властитим темпом и, обично, пролази кроз исте степене развоја или прекретнице и, отприлике, истим редоследом.

Бебе расту и уче непрекидно, али не увек лако и на исти начин. Понекад оне вежбају вештине дуже времена и чини се као да никад неће макнути даље. Понекад, опет, оне врло брзо науче многе вештине.

Оно што је важно то је да је Ваша беба сретна, да расте и да напредује.

Разумите своју бебу

Разумевање развојних способности Вашег детета и оног шта оно може и шта не може радити на сваком степену развоја помоћи ће Вам да:

- чувате своје дете
- помажете свом детету у његовом развоју
- разумете понашање свог детета
- нађете задовољство и радост у старању за своје дете.

Старајте се о својој беби

Ваша беба има потребу да се осећа вољеном, сигурном и безбедном.

Помоћи да беба развије близак однос с људима који су значајни у његовом или њеном животу је позитиван корак у постизању тог циља.

Покушајте, исто тако, да избегавате сваку свађу или насиље у породици у присуству Ваше бебе. Ово ће, такође, помоћи да се Ваша беба осећа сигурном.

Раст и развој

Од шестог до деветог месеца бебе никад не мирују. Оне треба да баратају стварима и да их истражују како би могле да уче више о својој околини.

Све доспева у њихова уста, чак и њихова стопала.

У овом узрасту оне:

- хватају ствари чим их виде
- концентришу пажњу на предмете који су им близу и на оне који су им далеко и прате их погледом преко собе
- почињу с покушајима да пужу.

У деветом месецу

Беба ће:

- истраживати све што је на дохвату руку
- тражити на правим местима скривене предмете
- гледати играчке како падају из колица или са високе столице за храњење на под

- учити да се лако окрене са стомака на леђа и наатраг на стомак
- покушавати да досегне играчку или предмет који је интересују
- учити да седи без ослонца
- уживати у покушајима да једе својим прстима
- почети да пије из чаше (просипање је уобичајено).

Ваша беба и други људи

Бебе временом уче много о људима око себе. У узрасту између шест и девет месеци оне:

- препознају људе које свакодневно виђају
- опрезне су са незнацима и мање познатим особама.

Бебе могу плакати кад им је мајка ван догледа чак и за кратко време, јер оне не могу да разумеју да их она није оставила заувек. Игра жмурке помаже да се бебе науче да људи и ствари постоје чак и онда кад се не виде. Ово је нормалан период у развоју деце кад она почињу да сазнају разлику између познатих и непознатих особа.

Учење кроз игру

Између 6. и 9. месеца бебе развијају нове вештине које оне користе кад се играју. То укључује:

Прављење звукова

Прављење звукова укључује трешење звечки, гужвање папира, цичање, смејање, спајање гласова (ма-ма, та-та) и имитацију гласова које чују. Ви то можете подстицати понављајући звукове које беба прави као и додајући нове звукове. Сетите се да он или она не могу вежбати прављење звукова потребних за каснији развој говора кад им је дуда у устима.

Руковање и истраживање

Руковање играчкама и кучним предметима и њихово истраживање помаже бебама да уче појмове као што су топло, хладно, грубо, глатко, меко и тврдо. Оне уче лупајући ствари једне од друге, користећи врхове прстију да ухвате предмете, пребацујући предмете из руке у руку, узимајући ситне предмете између прста и палца и слажући предмете једне на друге.

Уживање у музици

Певање и љуљање у ритму музике, имитирање радњи ускладу с песмама и дечијим песмицама и плескање рукама су начини на које беба ужива у музици.

Гледање књига

Бебе се не могу дуго концентрисати, али оне воле да гледају слике и проводе време с Вама говорећи о њима.

Сетите се да изаберете књигу која се не може лако потргати, која има светле и јасне боје и само пар једноставних слика на свакој страни.

Разговарање с бебом

То значи да слушате своју бебу и покушавате да разумете његове или њене поруке као и да јој говорите. Говорећи својој беби и одговарајући на њене покушаје да успостави комуникацију подстицаће Вашу бебу да развија говорну вештину.

Играчке

Много вежбе помаже да се развијају нове вештине. У овом узрасту међу корисне играчке спадају:

- светли, разнобојни предмети као што су висеће покретне предмете у видоколу Ваше бебе
- звечке или играчке обешене изнад колица (на дохвату руке)
- звечке или други предмети различитих облика, величина и материјала погодне за држање и истраживање, као што су мале звечке за мале руке, играчке са звончићима, меке коцке или лопте
- играчке на постољима
- комплети за активности
- играчке за купање
- мале коцке (веће од футроле за филм 35 мм, јер све што је мање од тога може представљати опасност од гушења)
- сигурни кућни предмети
- музичке играчке
- играчке које се вуку за собом
- књиге
- лопте.

Безбедност пре свега

Ваша беба зависи о вама да је држите безбедном, пошто јој треба много година да научи како да се чува сама.

Ове савете можете да користите за децу било којег узраста како би омогућили да она буде безбедна док расту.

Брига за вашу бебу

- Никада не остављајте вашу бебу саму на столићу за пресвлагање или другим деловима намештаја, у кади, базену, ауту или поред кућних љубимаца.
- Држите своју бебу кад је храните бочицом, немојте је само подупирати, јер она може повратити или удахнути млеко.
- Немојте грејати бочице у микровалној пећи, јер може доћи до опекотина бебиних уста због неравномерног загревања.
- Никад не пијте вруће напитке као чај или кафу док држите своју бебу. Опекотине од врућих напитака могу оставити трајне оžilјке на кожи мале деце.
- Чувајте Вашу бебу од директних сунчевих зрака. Заштитите бебину кожу тако што ћете је намазати заштитном кремом, те бебу обучите у заштитну одећу и шешир. За више информација обратите се организацији за заштиту од рака коже Cancer Council Queensland на телефон 13 11 20.

Играчке

- Играчке морају бити сигурне, издржљиве, и предвиђене за прање. Будите опрезни са плишаним играчкама јер их бебе могу ставити у уста и прогутати комадиће плиша.
- Играчке не треба да имају:
 - траке које се њишу, дуге врпце или ластике
 - мале или слободне делове који се могу извући или одгристи
 - пиштаљке које се могу раставити
 - оштре рубове или врхове
 - звечке које се могу раставити.
- Уверите се да се прстенови за зубе не могу пробити.
- Све меке, плишане играчке треба да буду испуњене старим чарапама, дакроном или полиестером. (Искидана спужва, зрна грашка и бобице могу се прогутати или угурати у ухо или нос.)

Одећа и дуде

- Ако Ваша беба има дуду, проверите:
 - да ли је у добром стању
 - да ли има врпци или ланаца
 - да ли има рупу у пластичном држачу за брзо и лако вађење у случају нужде
 - да се користи да смири Вашу бебу а не да је се успава.
- Скините сваку одвојену врпцу или украсе са одеће, јер се баба може угушити њима.
- Погледајте у рукавице и чизмице да бисте се уверили да унутра нема неких петљи или конаца који би се могли омотати око ручних или ножних прстију Ваше бебе, јер то може зауставити циркулацију.
- Облачите своју бебу у пиџаму од споро горућег материјала који је направљен да смањи могућност од запалења.

Време за купање

- Увек проверите температуру воде пре него што ставите своју бебу у каду.
- Никад не остављајте своју бебу саму за време купања, чак ни на минуто.
- Обезбедите да ваша кућа има функционирајући уређај за контролу температуре воде те да је подешен на одговарајућу температуру (50C).

Храна

Избегавајте да својој беби дајете да једе тврду храну, као што су коштуњаво воће, јабуке или мрква.

За више информација о прехрани Вашег детета потражите памфлете 'Дојење' и 'Увођење чврсте хране'.

У вашој кући

- Да би спречили падове, увек осигурајте да је ваша беба свезана када се налази у љуљашци, колицима или столицама за бебе. Немојте користити ходалице. Не саветује се да се користе јер нису потребне нормалним, здравим бебама.
- Обезбедите да Ваша беба никад не остаје без надзора док јој мењате пелене.
- Стављајте своју бебу свакодневно у оградницу, да би после могла да схвати и прихвати безбедносна ограничења.
- Користите вратанца на степеницама и собама у које не желите да ваше дете улази. Користите исте да држите децу подаље од камина, базена и грејалица.
- Затварајте врата од купатила да ваше дете не може да дохвати славине за врелу воду.
- Обезбедите да на дохвату руке ваше бебе нема тако малих предмета који се могу прогутати. Ваша беба се може заргцнути од игала, батерија, мртвих инсеката, дугмади, зрневља, коштуњавог воћа и новчића.
- Проверите да у вашој кући нема опасности од дављења. Канте за пелена ставите на високо место и добро поклопите. Дете се може удавити за две минуте у 5cm воде.
- Обезбедите да сви ниски креденци имају ручке које деца не могу отворити, и да ладице имају браве које отажавају приступ отровима, лековима, средствима за чишћење, ножевима, маказама и осталим оштрим предметима.
- Кабла од пегла и лонаца за кување воде чувајте изван дохвата мале деце. Keep kettles and iron cords out of the reach of young children. Користите заштиту за шпорет да би спречили децу да повлаче врелу храну и пиће по себи. Увек окречите дршке од тава према задњој страни шпорета.
- Инсталирајте детекторе дима по целој кући и редовно проверавајте да ли исправно раде. На тај начин ћете заштити не само Вашу бебу него и целу породицу. За више информација обратите се локалном ватрогасном друштву.
- Опасни предмети, као што су грејалице, вентилатори и врели напитци требали би бити изван дохвата.
- Проверите да је ваш намештај, као нпр. сто за кафу, довољно чврст да се ваше дете може одупрети од њега да устане.
- Будите опрезни када деца долазе у контакт са животињама, посебно псима. Обезбедите да Ваша беба никад не остаје без надзора у близини кућних љубимаца.
- Бебе све стављају у уста па морате посебно да пазите на опасности од тровања. Сва отровна средства у кухињи, гаражи или вешерају склањајте далеко од дохвата деце у закључани ормарић. Не држите хемикалије у пластичним боцама од пића или хране.
- Избегавајте пушење и близини деце. Склањајте цигарете, упаљаче, опушке и пепељаре изван дохвата деце. Цигарете и опушци су отровни за децу.
- Инсталирајте сигурносне електричне склопке у Вашу кућу како ће спречити могућност електричног шока.
- Покријте све утичнице када их не користите.

Око куће

- Никада, па ни на тренутак, не остављајте вашу бебу саму поред базена.
- Обезбедите да има безбедних вањских места за игру и да се налазе у хладовини. Треба би бити одвојени оградом од базена и џакузија, цеста и прилаза кућама. На сеоским имањима, посебан простор оградом одвојен од река и брана, требао би се користити као дечије игралиште.
- Редовно проверавајте дечија игралишта за ствари које би могле повредити ваше дете, нпр.:
 - баштенски алат
 - гране и друге оштре предмете
 - било какву неограђену воду
 - баштенско ђубриво или хемикалије
 - хемикалије за базен
 - отровне биљке
 - печурке.

Изван куће

- Увек проверите где се налазе деца пре него колима возите у рикверц.
- Увек кад се Ваша беба вози у колима, она мора бити смештена у прописаном дечијем седишту. Више информација можете добити од локалне станице за хитну помоћ или преко организације Kidsafe Queensland на број телефона (07) 3854 1829.
- Увек проверите да је Ваша беба сигурно везана кад је у дечијим колицима или колицима за куповину, да би се избегли падови.
- Никад не остављајте своју бебу саму у колима кад идете у куповину – чак ни за минуто.
- Обезбедите да увек будете са својом бебом кад је ставите у колица за куповину.

Време за спавање

Постоје четири важне ствари које можете чинити да помогнете својој беби да безбедно спава у првој години живота и смањите ризик од Синдрома изненадне смрти детета (SIDS).

1. Стављајте своју бебу да спава на леђима од рођења никада на стомак или на страну.
2. Пазите да глава и лице Ваше бебе не буду покривени за време спавања.
3. Пазите да нико не пуши у близини Ваше бебе, било пре или после рођења.
4. Осигурајте да су креветац, душек, постељина и соба у којој беба спава безбедне.

Када купујете колевку увек тражите Australian Standard for Cots (AS 2172).

Рабљени намештај за дечју собу може да буде опасан за бебу. Зато проверите да ли рабљени намештај за бебе који сте добили од пријатеља или родбине задовољава стандарде безбедности. Никада не купујте намештај у трговини рабљеног намештаја.

За комплетна упутства о безбедном намештају за дечју собу посетите Интернет страницу www.consumer.gov.au и погледајте брошуру 'Keeping Baby Safe'.

Дечији креветац

Најбезбедније место за спавање за вашу бебу, до навршеног 12. месеца, је у креветцу поред вашег кревета.

Да би омогућили да ваша беба буде безбедна при спавању:

- ногице Ваше бебе ставите на дно креветца
- увек купујте креветац који задовољава стандард Australian Standard for Cots
- добро затегните чаршав
- осигурајте да у креветцу нема јоргана, дуна, перина, јастука или одбојних штитника
- увек користите чврст, чист душек који се добро уклапа у креветац.

Упамтите...

Држање детета на оку је једини начин да будете сигурни да је оно безбедно.

Додатне информације

Ако желите више информација о развоју Вашег детета или ако имате бригау у вези Вашег детета, разговарајте са патронажном медицинском сестром или са својим лекаром.

Такође можете потражити књиге о развоју детета у својој месној библиотеци.

За више информација контактирајте SIDS and Kids (SIDS и Деца) на број 1300 308 307 или посетите страницу на Интернету www.sidsandkids.org.

Захвалница

Овај памфлет је резултат уложених напора многих професионалних здравствених радника Квинсленда. Њихова помоћ у припреми овог материјала је од велике важности

Queensland
Government
Queensland Health